

Vår ref.:
22/610- 2- EKN

Deres ref.:

Dato:
22.03.2022

Vedr flytting av innbyggere i kommunale bofellesskap til Vistestølen

Likestillings- og diskrimineringsombudet (ombudet) arbeider for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av blant annet funksjonsevne, herunder utviklingshemming. Vi har også tilsynsansvar med at norsk rett og forvaltningspraksis er i samsvar med de forpliktelsene Norge har etter FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Ombudet har anledning til å bringe saker inn for Diskrimineringsnemnda. Ombudet kan også hente inn informasjon for å belyse praksiser som kan være problematiske etter FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne.

Vi viser til vårt brev til kommunestyret i Randaberg juni 2020 med henstilling om å trekke forslaget om nedleggelse av eksisterende bofellesskap og etablering av et nytt stort bofellesskap i dagens Vistestølen sykehjem. Et flertall i kommunestyret vedtok den gang å ikke flytte kommunens innbyggere til Vistestølen. Ombudet mener det var et klokt og riktig vedtak.

I desember 2021 vedtok kommunestyret at beboere i avdelingene Dalen, Sentrum og Torset likevel skal flyttes til Vistestølen. I tillegg fremgår det noe uklart i hvilken grad utviklingshemmede som bor i private hjem skal ha bolig og tjenester tilknyttet Vistestølen og hvorvidt Vistestølen også skal fungere som avlastningsinstitusjon.

Randaberg er en av Norges pilotkommuner som skal implementere CRPD i sine tjenester til befolkning. Under innføring og bevisstgjøring av konvensjonens forpliktelser har artikkel 19 stått spesielt sentralt. Artikkel 19 sier blant annet at «mennesker med nedsatt funksjonsevne har anledning til å velge bosted, og hvor og med hvem de skal bo, på lik linje med andre, og ikke må bo i en bestemt boform».

Ombudet ber om et møte og mer informasjon i saken

Likestillings- og diskrimineringsombudet har en generell bekymring rundt at utviklingshemmede ikke i tilstrekkelig grad involveres når det skal tas beslutninger som angår dem. Ombudet er også bekymret for om kommunene i stadig større grad bygger institusjonslignende boliger av effektivitetshensyn – med oppfatning om at kollektivisering av tjenester vil gi stordriftsfordeler og være besparende.

Ombudet ønsker derfor å se nærmere på hvilke hensyn som er vektlagt i forbindelse med kommunestyrevedtaket om samlokalisering, og hva som er prosessen fremover. Vi ønsker å besøke Randaberg kommune, for å møte kommunen og ulike involverte i saken, som leietagere, Rådet for funksjonshemmede, pårørende og verger. Vi vil gjerne komme nærmere tilbake til tidspunkt for et slikt møte, og ber i første omgang om skriftlig tilbakemelding på ulike spørsmål.

For ordens skyld nevner vi at det følger av diskrimineringsombudsloven § 3 at offentlige myndigheter, herunder kommunene, skal gi ombudet opplysninger som er nødvendig for at ombudet skal kunne utøve sitt tilsyn med FNs konvensjon om personer med nedsatt funksjonsevne. Ifølge diskrimineringsombudsloven har ombudet også rett til innsyn i taushetsbelagte opplysninger, jf. § 3 første ledd andre punktum. Der kommunikasjon og dokumentasjon inneholder taushetsbelagte opplysninger vil disse i denne sammenheng ikke være relevante for oss så vi ber om at disse eventuelt anonymiseres.

Ombudet har følgende spørsmål:

- Ombudet ønsker å vite bakgrunnen for at kommunestyret nå har fattet et nytt vedtak og ønsker en større samlokalisering.
- Ombudet ber om en redegjørelse for og dokumentasjon på hvilke vurderinger og konsekvensanalyser som er foretatt i saken.
- For noen vil flytting, endring av personell, tjenester og rutiner oppleves svært inngripende - hvordan er dette vurdert i forkant av nytt vedtak?
- Hvilke vurderinger er foretatt rundt alternativer til Vistestølen, som å opprettholde dagens bofellesskap, etablere flere små frivillige bofellesskap, tilby finansieringstilskudd til egne selveide leiligheter,

eventuelt leie i kommunale leiligheter med brukerstyrt personlig assistanse.

Ombudet ønsker videre en redegjørelse og dokumentasjon på hvordan retten til involvering og medvirkning av alle involverte er blitt sikret under prosessen, inkludert dagens beboere i de tre aktuelle bofellesskapene og utviklingshemmede som har behov for avlastning.

Vi vil også vite hvorvidt alle tiltenkte beboere til Vistestølen og deres talspersoner er informert om og innforstått med at en eventuell flytting er frivillig og hvorvidt alle involverte har en reell rett til å takke nei og like fullt få opprettholdt dagens tjenester og assistanse.

Vi ønsker også innsyn i husleiekontrakter. Inneholder disse forhold som ikke hjemles i husleieloven, f.eks. om personell og tjenester følger boligen, overnattingsrestriksjoner, krav til oppførsel eller annet. Inngås det andre kontrakter i bofellesskapet som regulerer eller tar opp slike forhold?

Vi ber om at dere sender oss informasjonen vi etterspør så snart som mulig og senest innen 12. april 2022.

Vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
Likestillings- og diskrimineringsombud

Eli Knøsen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.